

4. Чернявська Г., Соколова Е. Проблеми управління ліквідністю та платоспроможністю підприємства: Збірник наукових праць ДЕТУТ. Серія «Економіка і управління», 2016. Вип. 35. – С. 330-338.
5. Крейдич І.М. Умови забезпечення платоспроможності підприємств в контексті їх фінансової безпеки / І.М. Крейдич, О.С. Наконечна, О.С. Харченко // Економічний вісник НТУУ «КПІ». — 2016. — С. 190–198.

УДК 336.71.078.3

Чепіжко О.В.,

«Фінанси, банківська справа та страхування»,

аспірант 2 року навчання

ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

Міжнародний досвід ідентифікації проблемного банку

Проблематика вчасної ідентифікації проблемного банку в Україні протягом останніх років набула особливої актуальності. Насамперед, це пов'язано із системним очищенням вітчизняної банківської системи протягом останніх років. Аналіз національного законодавства з питань ідентифікації проблемного банку показав, що НБУ у процесі віднесення банків до категорії «проблемний» керується рядом кількісних та якісних показників. Однак вважаємо за необхідне проаналізувати міжнародний досвід ідентифікації проблемного банку задля порівняння його з вітчизняними реаліями.

Так, Базельський комітет з питань регулювання та нагляду, у рекомендаціях «Supervisory Guidance on Dealing with Weak Banks» та «Guidelines for identifying and dealing with weak banks», що були опубліковані у 2002 та у 2015 роках відповідно, зазначає, що під поняттям «слабкий (проблемний) банк» варто розуміти банк, ліквідність або платоспроможність якого ослаблена або буде залишатися такою, поки не будуть вжиті заходи щодо: значного поліпшення стану його фінансових ресурсів, корекції стратегічного напрямку діяльності, підвищення потенційних можливостей

управління ризиками та/або поліпшення якості управління» [1, с. 6; 2, с. 6]. Базельський комітет виділяє ряд ознак (симптомів) та причин, які вказують, що у банку є проблеми.

У рекомендаціях Базельського комітету вказано, що переважно проявляються декілька ознак, що вказують на проблеми в банку і зазвичай вони пов'язані з кредитним ризиком. Базельський комітет вважає банк проблемним, коли в нього, насамперед, є економічні й фінансові проблеми, однак зазначає, що важливо шукати джерела їх виникнення і в основному вони є внутрішніми: неадекватна політика управління банком, непорозуміння між керівництвом та акціонерами банку, неефективна корпоративна політика та неефективна система внутрішнього контролю банку.

Німеччина є частиною Єдиного механізму нагляду, який був створений з метою централізації пруденційного нагляду за банківськими установами країн-членів Європейського союзу. Тому банки Німеччини підпорядковуються правилам ведення банківського бізнесу, які розробляє і впроваджує Європейський центральний банк, який тісно співпрацює з німецькими внутрішніми регуляторами банківського сектору – Федеральний орган по нагляду за фінансовими установами та німецький центральний банк Deutsche Bundesbank.

Німецьке законодавство узгоджене із міжнародними вимогами, тому процедура виявлення проблемних банків у Німеччині повністю відповідає Базельським рекомендаціям. Оцінюючи банк з позиції його стійкості та платоспроможності, регулятори Німеччини в основному концентрують свою увагу на оцінці достатності капіталу банку та ліквідності. Відмітимо, що у Німеччині в процесі нагляду за банками, проблемні установи ідентифікуються з використанням економетричних моделей.

Заслужує на увагу також досвід Великобританії щодо роботи з проблемними банками. Банк Англії через Орган пруденційного регулювання здійснює «індивідуальний» нагляд за кожною банківською установою, підкреслюючи, що кожен банк характеризується певною специфікою, тому

потрібно здійснювати нагляд на індивідуальній основі для більш точної оцінки стабільності банківської установи та її впливу на економіку в разі банкрутства банку [3].

Для ідентифікації проблемних банків регулятор Великобританії постійно контролює дотримання банками нормативів достатності капіталу та ліквідності, а також багато уваги приділяється корпоративній політиці банку. Однак основним показником для віднесення того чи іншого банку до категорії проблемного для Банку Англії є результати стрес-тестування.

Банківська система Данії функціонує відповідно до внутрішнього законодавства, яке узгоджене із законодавством Європейського союзу. У Данії з 2013 року в банківському законодавстві прописані основні критерії (загальна сума великих кредитів не повинна перевищувати 125% основного капіталу; коефіцієнт фінансування банку не повинен перевищувати 1; коефіцієнт покриття ліквідності зобов'язань банку повинен становити не менше 50% та тощо [4, с. 17]), відповідно до яких Органі фінансового нагляду (FSA) має право віднести банк до категорії «проблемний», або застосувати заходи впливу.

Отже, дослідивши міжнародний досвід щодо підходів віднесення банків до категорії проблемний, вважаємо, що у країнах Європейського союзу майже ідентична методика та критерії віднесення банків до категорії «проблемний», насамперед, це пояснюється тим, що банки підпорядковуються єдиним міжнародним стандартам ведення банківського бізнесу. Однак, міжнародні органи нагляду при прийнятті рішення про віднесення банку до категорії «проблемний» банк концентрують свою увагу на значеннях кількісних показниках діяльності банку (достатність капіталу, якість активів) та відносять банк до категорії проблемний, в основному, у разі наявності економічного підґрунтя нестабільності банківської установи.

Список використаних джерел:

1. Руководство для органов банковского надзора по работе со слабыми банками (Базельский комитет по банковскому надзору. Отчет Группы по работе

со слабыми банками). URL: http://www.orioncom.ru/demo_bkb/npsndoc2/03-baz.htm (дата звернення: 10.11.2020).

2. Basel Committee on Banking Supervision. Guidelines for identifying and dealing with weak banks. July 2015, p. 67

3. What is the Prudential Regulation Authority (PRA)? URL: <https://www.bankofengland.co.uk/knowledgebank/what-is-the-prudential-regulation-authority-pra> (дата звернення: 10.11.2020).

4. International Monetary Fund. Staff Country Reports. Washington, D.C., 2011, p.35

УДК 658.15:005.51]:334.78

Шпота О. М.,

здобувач освітнього ступеня магістр

Науковий керівник: Бабяк Н. Д.,

к.е.н , професор, заступник завідувача

кафедри корпоративних фінансів і контролінгу

з навчально-методичної роботи

ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

Beyond budgeting як сучасний інструмент розвитку фінансового планування корпорацій

Останнім часом традиційне бюджетування як інструмент корпоративного управління все частіше розглядається менеджерами як перешкода на шляху до ефективного функціонування компанії. За роки існування воно перетворилося у довгу, дорогу та нав'язливу процедуру, від якої, на думку менеджерів, користь є невеликою. Сьогодні менеджери скаржаться не тільки на те, що бюджетування забирає багато часу та зусиль і є занадто складним, а й на те, що бюджети є негнучкими і фактично обмежують можливості реагування та адаптації управління до змін на ринку [1].